

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı
Yayın Nu: 25

ARŞİVCİLİKLE İLGİLİ MAKALELER

- Gelişmekte Olan Ülkelerde
Arşivciliğin Millî Kalkınmadaki Yeri

Wilfred I. Smith

- Odyo-Vizüel Arşiv Belgeleri

William H. Leary

- Arşivistler İçin Yeni Otomasyon Teknikleri

Thomas E. Weir, Jr.

Proje Yöneticisi

Ismet BİNARK
Devlet Arşivleri Genel Müdürü

Proje Sorumluları

Zeki DİLEK
Devlet Arşivleri Genel Müdür Yardımcısı

Musa OKUR
Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanı

İngilizce'den Tercüme

Neclâ BÜYÜKKIRCALI
Neclâ İLEMİN

Türkçe Kontrol ve Tashih

H. İbrahim BEREKETLİOĞLU
Murat ŞENER

Bilgisayar Dizgi

Aynur YÖNET
Sevgi BULUT
Sadık KINIK

T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
İvedik Caddesi Nu: 59 06170 Yenimahalle /ANKARA
Telefon: 344 59 09/15 hat

ARŞİVCİLİKLE İLGİLİ MAKALELER

- **Gelişmekte Olan Ülkelerde
Arşivciliğin Millî Kalkınmadaki Yeri**

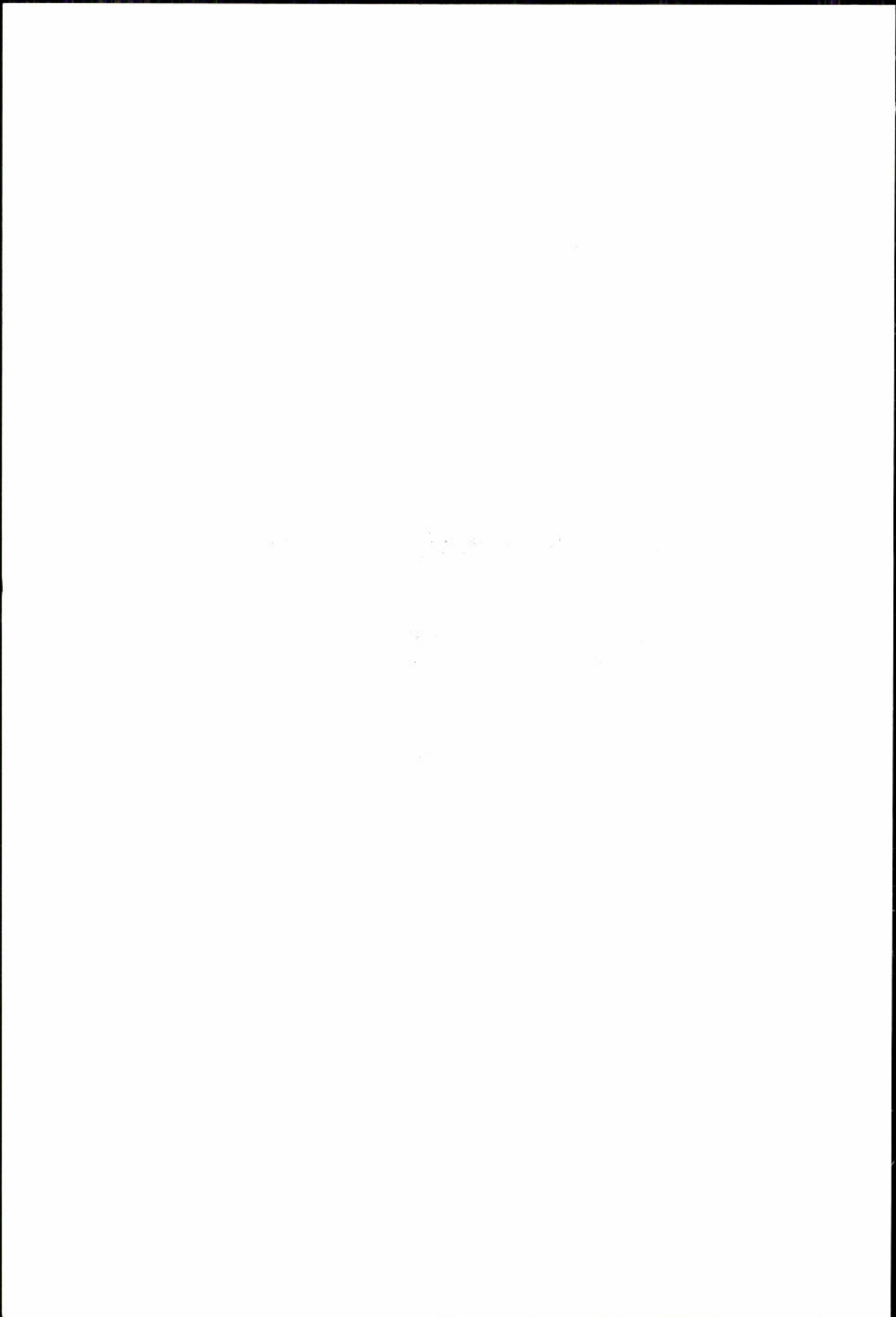
Wilfred I. Smith

- **Odyo-Vizüel Arşiv Belgeleri**

William H. Leary

- **Arşivistler İçin Yeni Otomasyon Teknikleri**

Thomas E. Weir, Jr.

SUNUŞ

Arşivlerden yararlanabilmek için, önce mevcut arşiv malzemesinin tespiti ve toplanması, sağlıklı bir şekilde korunması, arşivcilik metot ve tekniklerine göre tasnif edilmesi, katalog ve indekslerinin hazırlanarak değerlendirilmesi, gerektiğinde restorasyonunun yapılması ve bütün bunların sonucunda ilmin hizmetinde istifadeye sunulması icap etmektedir.

Bütün bu sayılanların yerine getirilmesi ise, kanunî mevzuat, yeterli bina ve tesisler, arşiv hizmetleri için yeterli bütçeler ve arşiv malzemesinin korunması ve bakımı gibi teknik hizmetlerin sağlanması yanı sıra, uzman arşiv personelinin mevcudiyetine bağlıdır.

Bugün ülkemizde, gerek kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde, gerekse özel sektörde arşiv hizmetlerinin yerine getirilmesinde, arşivcilik metot ve tekniklerini bilen yetişmiş uzman personele olan ihtiyaç kendini fazlasıyla hissettirmektedir.

Buna karşılık, çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarında, arşiv çalışmalarını basit bir iş olarak görme eğilimi maalesef halâ yaygındır. Bu hizmetlerin bir evrak memuru ve odacı yardımı ile yerine getirileceği kanaati hâkimdir. Dola-

yısıyla, arşiv konusuna ciddî olarak eğilen yöneticiler de parmakla gösterilecek kadar azdır.

Uzman arşiv personeli yetiştirilmesi konusu, ülkemiz için büyük önem taşımaktadır. Zira, arşivcilik metot ve tekniklerini; gerekli arşivcilik bilgilerini ve bunlara ait uygulamaları bilen bir uzman arşivci kadrosu yetiştirilmediği ve arşivlerimiz bir ihtisas ve bilim dalı olan arşivciliğin ilmî görüş ve metodolojisi içerisinde ele alınmadığı müddetçe, arşiv meselelerimizin kesin ve sağlıklı bir şekilde çözüme kavuşturulması mümkün olamaz.

Bu itibarla, meslekî eğitim görece, gerekli arşivcilik formasyonuna sahip olacak arşiv personeli yetiştirmek üzere, Ankara ve İstanbul'daki üniversitelerimizin ilgili fakültelerinde arşiv anabilim dallarının açılması ve mezunlarını vermesi son derece sevindirici olmuş; aynı zamanda geleceğe güvenle bakmamıza imkân sağlamıştır.

Ülkemizde, yakın zamanlara kadar müstakil olarak arşivcilik eğitimi verecek bir öğretim müessesesi kurulmamıştı. Üniversitelerimizin, Kütüphanecilik Bölümlerinde arşivcilik ile ilgili olarak verilen dersler de teorik plânda olup, yetersizdi.

Bugün, arşivcilik mesleğinin eğitimini verecek, teorik ve uygulamalı bilgilerle mücehhez arşivist yetiştirmek üzere, yukarıda ifade edildiği gibi, Ankara ve İstanbul üniversitelerinin ilgili fakültelerinde üç bölüm açılmış bulunmaktadır.

Bu üç öğretim müessesesinde eğitim, arşivciliğin ilmî görüş, anlayış ve metodolojisi içerisinde ele alınmalıdır. Arşivcilik eğitimi, arşivciliğin bir ihtisas ve bilim dalı olduğu göz ardı edilmeden, gerekli teorik ve uygulamalı arşivcilik bilgilerinin, metot ve tekniklerinin yanı sıra, yardımcı ilim

ve disiplinlerle, genel kültür formasyonunu da ihtiva etmelidir. Arşivcilik eğitimi, arşivcilik eğitiminden geçmiş, bu formasyona sahip, arşivciliğin teorik ve uygulamalı bilgileri ile mücehhez uzman kişilerce sürdürülmelidir.

Arşivcilik eğitimi konusunda hazırlanacak politika ve programların, gerçekleştirilecek faaliyetler ve hedefler ile yürütülen hizmetler hakkında yapılacak realist ve objektif araştırma ve plânlamaya dayandırılması, unutulmamalıdır ki başarılı bir uygulamanın ve eğitimin esasını teşkil edecektir.

Üzerinde durmak istediğimiz çok önemli bir diğer nokta da, ülkemizdeki üç üniversitemizin arşiv anabilim dalında verilen arşivcilik eğitimi ders programlarının, teorik ve uygulamalı arşivcilik bilgileri, metot ve teknikleri yanında; ülkemizin siyasî ve tarihî karakterine, müesseselerine, sosyal ve idarî yapısına, kültür hususiyetlerine, arşivlerdeki malzemenin türüne ve mahiyetine, ayrıca kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörün ihtiyaçlarına göre tespit edilip hazırlanması gerektiğidir.

Bu konuda gözden kaçırılmaması gereken çok önemli bir diğer husus da, üniversitelerimizin, arşiv anabilim dalları eğitim programları düzenlenirken; 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilât Kanunu'nun âmir hükümlerince, ülkemizde millî arşiv politikasının esaslarını belirlemek, bu esasların uygulanmasını takip etmek ve denetlemek ile görevlendirilmiş olan Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü ile yakın bir işbirliği ve koordinasyon içinde olmaları gerektiğidir.

Devlet arşiv hizmetlerinin millî seviyede ele alındığı, gerekli mevzuat düzenlemelerinin yapılarak bir devlet poli-